

Belvárosi Általános Iskola Szolnok

„Élet a városban”

**A környezettudatos szemléletmód fejlesztése, a környezetvédelem népszerűsítése,
környezeti nevelés támogatására, és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságának
kiemelésére készített**

tananyagfejlesztés

2010. 10. 27

norwegian financial mechanism

Balogné Csík Terézia

1. Környezeti nevelés, környezettudatos szemléletmód fejlesztése az „Élet a városban” projekt keretében

A környezetet, amelyben élünk az ember alakítja, ezért önmaga határozza meg saját életminőségét. A környezettudatos magatartás nemcsak a jelen problémáinak felismerését kell, hogy jelentse, hanem a problémák megoldását és megelőzését is.

1.1 A projekt célja: Az adaptív pedagógiára építve olyan személyiségformálás, amely során a tanulóknak tudatosul, hogy a magatartás, az egészség és a környezeti problémák között szoros összefüggés van.

1.2 Alapelvek:

- A tanulók a környezetükben lévő valóságos történésekkel, jelenségekkel, problémákkal találkoznak.
- Az egyéni és kollektív felelősség viszonyának felismertetése a környezettel kapcsolatban.
- A rövid, illetve hosszú távú hatások közötti választás.
- Az elvárt és effektív viselkedés viszonyának felismertetése.
- A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak.

1.3 A projekt alcéljai, és az ebből következő feladatok:

1. Szokások kialakítása

- A tanulók fejlesszenek ki kritikus szemléletet az egyéni fogyasztási szokásokkal szemben. A magánszférában hozott döntések ellentétesek lehetnek a környezettel való törődéssel.
- Legyenek tudatában azoknak az értékeknek, amelyek a szűkebb és tágabb egészséges környezetet eredményezik.

2. Külső milió ismerete

- Kapjanak betekintést a környezet minőségébe és az életklímába.
- Hulladékok: lebonthatóság, mérgezőség, felhalmozódás.
- A biológiai egyensúly megzavarása, energia, körforgás.
- A nyersanyagkészletek kimerülése.
- Csend és zajvédelem.
- Az ember környezete nem csupán a biológiai és ökológiai klímából áll, hanem szociális és szellemi környezetből is, amelyben élünk.
- Kapjanak betekintést a termelés-fogyasztás-gondoskodás összefüggésébe.

3. Belső milió ismerete

- Kapjanak betekintést a környezet, az életklíma és a betegségek közötti összefüggésekbe.
- Orvosi ismeretek és ellátás.
- A lakások minősége.
- Légszennyeződés, mérgezőanyagok, hulladékok jelenléte.
- Betegségek, a légzőutak krónikus elváltozásai, hallászervi betegségek, stressz.

4. Döntéshozatal

- Nyerjenek betekintést a lakás-, munka-, és életklíma javításának lehetőségeibe és határaiba.
- Szintek: törvényhozás, környezetvédelmi csoportosulások, egyéni szféra.
- Akadályozó tényezők
- Szerezzenek tapasztalatokat a viselkedésmód megváltoztatásában.
- A projekt feladatsora a tanulók már meglévő tantárgyi ismereteire, személyes tapasztalataira, élményeire épít. Ez jelentősen segíti a tantárgyi koncentrációt.

1.4 A projekt megvalósítása során alkalmazandó módszer: Projekt módszer

A módszer lényege, hogy a tanulók ne csak egy-egy problémára találjanak megoldást.

- A lehető legtöbb **összefüggést** és kapcsolódási pontot is felfedjék.
- A tanulónak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak **kipróbálására**, és **újak kialakítására**.
- A projektmunka során megvalósuló ismeretelsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a **gondolkodási folyamat**, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok.
- A módszer alkalmazásakor az **együttműködés** kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez. Minden tanuló az egész részeként cselekszik, csoportjának hasznos tagjává válik, és saját képességeinek kibontakoztatásával a társadalom keretein belül zajló életére is felkészülhet.
- A módszer a valós életet reprezentáló tanulási tartalmak közvetítését, a **komplex szemléletmód** kialakítását, szervezési formáival a tevékenységközpontú, feladatorientált tanulói tevékenységet segíti.
- A projektmunka során megváltozik a **tanár szerepe** is. Az irányítás helyett, inkább az együttműködést elősegítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló szerepkörök kerülnek előtérbe. Nagy szerepet kap a tanár tudatossága, munkaszervező képessége, mivel a projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg.
- A **csoportalakítást** az adaptív pedagógia tanulásszervezési elvei határozzák meg. A csoport nem önkéntesen szerveződik, hanem a pedagógus úgy alakítja a csoportokat, hogy azokba különböző képességű, személyiségű, érdeklődési körű, és szocializáltságú gyerekek kerüljenek. A csoport létszáma 4-6 fő.

Az oktatási intézmény helyi sajátosságait figyelembe véve a tanulásszervezés kerete:

- Alsó tagozaton napközi otthonos foglalkozás keretén belül.
- Felső tagozaton osztályfőnöki órán.
- A projekt óraszámja 8x8 óra.

Miért nyolc év alatt?

- A tanulók ismeretei, tapasztalatai folyamatosan bővülnek, ezért a probléma megoldása változik.
- Nem egyszeri, "kampányszerű", hanem folyamatos nevelési ráhatás és kompetencia-fejlesztés.

Személyi feltételek:

- A projekt megvalósítása nem igényel biológia, földrajz szakos, vagy bármilyen környezet-pedagógiai végzettséget. Természetesen feltételezi a pedagógus tájékozottságát a témában, az adaptív pedagógia, a tanulási-tanítási folyamatban alkalmazható projekt módszer és kooperatív tanulási technikák ismeretét.

1.5 Kompetenciafejlesztés a projekt megvalósítása során

A projekt a kompetencia alapú oktatás kiszélesítését segítheti az életvitel kompetencia területen.

A személyes és szociális kulcskompetencia alkalmazható elemei:

- Saját forrásaink, jogaink, korlátaink és szükségleteink azonosításának, értékelésének és megvédésének képessége.
- Az a képesség, hogy konfliktusokat oldjunk meg.
- Az a képesség, hogy szabályoknak megfelelően játsszunk, használjuk és értelmezzük e szabályokat.

A szociális kompetencia látható és vizsgálható elemei:

- Személyközi viselkedés: konfliktuskezelés, viselkedés problémamegoldás közben, pozitív attitűdök mások iránt.
- Önmagával szembeni viselkedés: következmények vállalása etikus viselkedés, érzelmek kifejezése, pozitív én attitűd, felelősség.
- Feladattal kapcsolatos viselkedés: verbális kommunikáció feladatvégzés során, figyelés feladatvégzés közben, csoporton belüli kommunikáció, csoporton belüli aktivitás, mások előtti szereplés vállalása.
- Környezeti viselkedés: környezethez való viszony
- A fenti kompetenciák fejlesztése a meghatározott módszerrel és technikával nagymértékben segíti a közéletiségre nevelést is.

Foglalkozás témája

Munkalap

A város egyik szélén elhelyezkedő iskola épülete életveszélyessé vált. Felújítása sok pénzt igényelne. Arra is lehetőség van, hogy az itt tanuló diákok másik iskolába kerüljenek. Busszal szállítanák őket minden nap. A város szélén nem túl messze az iskolától egy szeméttelep van. Az uralkodó széljárás a szagokat a város felé viszi. Probléma továbbá, hogy a mellette elkerülő legelőn állattenyésztés folyik, és az állatok szabadon bejuthatnak a személtre. Időnként a gyerekek is bemászálnak ide. Állandó a fertőzésveszély. E problémák miatt a lakosság szeretné, ha egy korszerű, az egészség- és környezetvédelmi előírásoknak megfelelő szeméttelakó vagy hulladékégető épülne. Döntsetek! Szeméttelakó vagy iskola.

Döntéseket most is indokolnotok kell!